

ONTWERP STREEKPACT 2013-2018

Synthese van de 30 rondetafels Streekcongres 19/12/2012

18 januari 2013

Algemene bedenkingen

- Het concept van het ontwerp streekpact met drie ambities en zes doelstellingen wordt algemeen aanvaard.
- Oproep om de 3 ambities: een wervende, een duurzame en een warme regio geïntegreerd te bekijken.
- Grensoverschrijdende samenwerking moet horizontaal in alle doelstellingen terug te vinden zijn.
- Ook armoede als rode draad wordt heel weinig in concrete acties vertaald.
- Een rondetafel vindt de baseline “samen grenzen verleggen” te algemeen

AMBITIE 1: EEN WERVENDE REGIO

Doelstelling 1: Transformeren naar een kennisgedreven economie

Algemene bedenking

- Deze doelstelling is zeer generiek geformuleerd
- Grote uitdaging is de samenbrengen/bundelen van initiatieven/projecten over de sectoren heen

Een creatieve, duurzame en kennisgedreven diensten- en maakeconomie

- De focus op kennisgedreven economie mag niet enkel gericht zijn op hoogtechnologische sectoren, maar op alle economische sectoren. **Alle sectoren en bedrijven moeten innoveren.**
- De kennisgedreven economie moet kansen bieden aan alle lagen van de bevolking en niet enkel voor de hooggeschoolden. Een kennisgedreven economie die iedereen meekrijgt kan het verschil maken.
- Het accent moet liggen op de **creatieve maakindustrie**, want maakindustrie is nodig voor ontwikkeling van diensten. De maakindustrie biedt ook kansen voor minder-geschoolden
- Focus op **duurzaamheid en groene economie** als motor voor de kenniseconomie. De uitbouw van de groene economie (o.m. groene energie, behandeling afvalwater, eco-design,...) creëert nieuwe jobs met tewerkstellingskansen voor laaggeschoolden.
- ook **landbouwontwikkeling** kan aansluiten bij de innoverende economie (bvb. concept korte keten)
- Economie evolueert divers, vandaar dat best niet gefocust wordt op één niche. Ook ambacht en handenarbeid zullen blijvend nodig zijn.

Nieuw industrieel beleid - Fabrieken voor de toekomst

- Bij de uitbouw van de Fabriek voor de toekomst moeten we rekening houden met slaagkansen in de regio, het aanwezige talent en competenties en de effecten op lange termijn
- Een **regionale coördinatie** van de Fabriek voor de toekomst is aangewezen

Ondersteuning door het onderwijs op alle niveaus

- Er is nood aan een opwaardering van het **imago van het technisch onderwijs** om een grotere instroom van technisch geschoolde jongeren (zowel hoger als lager niveau) te realiseren. De oprichting van een technische universiteit (cfr. Delft) kan hiervoor een oplossing zijn.
- Het **hoger onderwijs** moet kwalitatieve hoogstaande opleidingen aanbieden, maar ook voldoende stageplaatsen voorzien en aan studenten de mogelijkheid bieden om onderzoek en masterproeven in bedrijven van de regio uit te voeren.
- Ook het **levenslang leren** heeft een belangrijke rol te vervullen om in te spelen op de nieuwe competenties in het kader van de kennisgedreven maakeconomie.

Versterking onderzoek

- ism de hogescholen, KULAK en kenniscentra inzetten op **toponderzoek** door ontwikkeling specialisaties die uniek zijn op Vlaams niveau en niveau Eurometropool **en internationale uitstraling** genieten. Dit zal grotere aantrekkingskracht uitoefenen op buitenlandse bedrijven
- Naast internationaal toponderzoek ook toponderzoek ifv lokale en regionale economie (voor ondersteuning KMO's, ontwikkeling nieuwe diensten,..)
- Kennisontwikkeling dient gestimuleerd door **samenwerking met de onderwijsassociaties** rond specifieke regionale thema's bvb. door gezamenlijke onderzoeksinfrastructuur op te zetten rond speerpuntsectoren, waaruit **spin-offs** kunnen groeien.
- sterkere focus op **Eurometropool**, gericht op uitbouw samenwerking op vlak van onderwijs (uitwisseling studenten en docenten,..) en op vlak van onderzoek ism hoger onderwijs en kenniscentra

Samenwerking tussen onderwijs en bedrijfsleven

- Een betere matching tussen het onderwijs en de behoeften van het bedrijfsleven dient nagestreefd.
Voorstel om **Pool van Stages** aan te bieden, zodat de studenten stages kunnen volgen in verschillende bedrijven.
- onderwijs en bedrijven moeten ook veel nauwer samenwerken om braindrain tegen te gaan

Goesting om te ondernemen

- inzetten op het **versterken van het ondernemerschap** o.m. door startersbegeleiding,..
- Het ondernemerschap dient sterker gestimuleerd in het onderwijs en dit **vanaf het basisonderwijs**.
- Communicatie-acties moeten het ondernemerschap in een positief daglicht stellen naar het brede publiek

Belang streekimago

- Het imago en de attractiviteit van de streek is belangrijk voor de bedrijven. De regio is niet zichtbaar.
- Er is nood aan een **sterk merk voor de streek** om terug onze leiderspositie te kunnen innemen. Om hiertoe te komen is een bundeling van initiatieven nodig. (designregio, Interieur,...)
- Als we opteren voor de "**Valley of Creation**" als identiteit, dan kan de game-industrie hiertoe een speerpunt vormen.
- Versterking aantrekkelijkheid van de **centrumstad Kortrijk** en de regio is belangrijk voor de economische ontwikkeling. We moeten ook inzetten op de beleving van de regio (cultuur,sport,...)
- Ook samenwerking met buitenlandse regio's kan een meerwaarde betekenen voor uitstraling van de regio (cfr. samenwerkingsakkoord tussen provincie West-Vlaanderen en Chinese provincie)
- Streekreflex moet ook bijgebracht worden bij de ondernemers (Ondernemers als ambassadeurs van de streek)

Doelstelling 2: een gepaste job voor iedereen

Algemeen

- Dit is een zeer ambitieuze doelstelling , kan deze doelstelling gerealiseerd worden?
- Er is nood aan één actor die zich engageert om iedereen die wil werken aan het werk te krijgen.
- Ligt de lat niet te hoog voor jongeren uit het buitengewoon onderwijs?
- Er is meer dynamiek nodig om de toekomstige uitdagingen aan te pakken. De dynamiek wordt belemmerd door de veelheid aan reglementering en de veelheid aan structuren.

Focus op talent en competenties in kader innovatief loopbaanbeleid

- Bedrijven moeten inspelen op talenten van mensen, ook in het kader van de knelpuntberoepen
- **Zet in op competenties**, niet enkel op kennis, dan kunnen ook minder-geschoolden bereikt worden. Dit kan leiden tot ontwikkeling van methodes voor participatie van kansengroepen.
- Ook **motivatie en attitude** van werkzoekenden is belangrijk. Vaststelling dat (hogergeschoolde) jongeren veel eisen stellen bij aanwerving (GSM, bedrijfswagen,..)
- In onderwijs en opleiding moet er naast vaktechnische competenties, ook aandacht zijn voor **algemene en sociale competenties** (halen deadlines, flexibiliteit naar klanten, werken in teamverband,..).

Keuzebegeleiding vanaf basisonderwijs

- Jongeren moeten op uitdagende wijze gestimuleerd worden om met techniek bezig te zijn
- Naast kennisoverdracht ook **technologie en vaardigheden integreren in het basisonderwijs**, met betrokkenheid van ouders (elk kind heeft unieke talenten)
- Ook technische vaardigheden via innovatieve methoden integreren in het ASO
- Er zijn veel kleine waardevolle projecten. Deze zouden moeten kunnen opgetild worden naar de ganse regio en tevens kunnen bestendig worden.

Afstemming opleiding op werk

- Stimuleren **opleiding op de werkvloer**, ook bij KMO's (werkplekleren, inleefstages ,...)
- **Jobcoaches** kunnen KMO's aanzetten om stages aan te bieden en kunnen hen **begeleiden** bij tewerkstelling van kansengroepen.
- samenwerking met sectorfondsen dient versterkt om afstemming met arbeidsmarkt te verbeteren (bvb. projecten BouwKan, Vork,...)
- **Bedrijven** moeten bereid zijn om meer te investeren in opleiding. Voorstel om bedrijven hierbij te ondersteunen door hen middelen te verstrekken voor tewerkstelling en opleiding van laaggeschoolden en ongekwalificeerde uitstromers. Ook dient meer gebruik gemaakt van de IBO.
- Er is nood aan meer zorgopleidingen ifv zorginnovatie

Dienstverlening VDAB

- Een betere screening van werkzoekenden door de VDAB is noodzakelijk
- De **aanwezigheid van VDAB** in alle gemeenten en deelgemeenten (bvb. via reizende bus,..) is wenselijk

Sociale economie

- De sociale economie is een **volwaardige pijler** binnen de reguliere economie
- De sociale economie is geen concurrent maar **complementair** aan reguliere economie. Samenwerking tussen sociale economie en reguliere economie kan resulteren in wederzijdse versterking.
- Sociale economie brengt niet onmiddellijk harde economische return, maar wel **meerwaarde op maatschappelijk vlak**, wat belangrijk is voor een warme regio.
- Er zijn heelwat maatschappelijk nuttige taken die via de sociale economie zouden kunnen uitgevoerd worden, maar probleem is de financiering.

Doorstroming sociale economie naar reguliere economie

- We moeten ons ervan bewust zijn dat niet iedere werknemer in de sociale economie kan doorstromen. Vraag is ook of ze wel zelf willen doorstromen?
- Bij de overstap van sociale economie naar reguliere economie dient een **terugkeer garantie** ingebouwd voor werkzoekenden voor wie de doorstroming niet lukt.
- Het **HRM-beleid** van bedrijven (ook in KMO's) dient beter afgestemd op deze doorstroming.
- Faciliteren van doorstroming door sensibilisering van KMO's tot integratie van de **maatwerkafdeling**

Aantrekkelijk deeltijds onderwijs

- Deeltijds onderwijs dient beter bekend gemaakt. De **link met de bedrijven** dient versterkt om effectief werk te vinden voor deze jongeren.
- Een sterkere inzet op het (industriële) **leercontract** biedt kansen voor tewerkstelling.
- **Oudere werknemers** kunnen een rol spelen voor **begeleiding** van jongeren in opleiding.

Trajectbegeleiding en tewerkstelling van kansengroepen in bedrijven

- Een **gepersonaliseerde aanpak** is de sleutel om iedereen aan het werk te krijgen
- Focus op oudere werknemers veronderstelt een mentaliteitswijziging bij veel KMO's
- **Niet iedereen kan geactiveerd worden.** Gesteld wordt dat een bepaald % van de werkzoekenden niet tewerkstelbaar is. Tewerkstelbaarheid veronderstelt dat voldoende skills aanwezig zijn tijdens de ganse loopbaan. Levenslang leren kan hiertoe een belangrijke rol in vervullen.
- Nog te weinig bedrijven zijn bereid om kansen te geven aan **allochtonen**. Ook VDAB moet meer aansluiting krijgen met de allochtonen zodat deze doelgroep meer toegang krijgen tot arbeidsmarkt.
- Er zijn inspanningen nodig van zowel de **werkzoekenden** om zijn competenties te verhogen als van de **bedrijven** voor de tewerkstelling van kansengroepen
- Meer inzetten op **taaksplitsing** kan tewerkstelling van kansengroepen bevorderen.
- Bedrijf dient na te gaan hoe de job meer kan aangepast worden aan competenties werknemer

Verminderen van de knelpuntvacatures

- Voor zorgsector is de integratie van anderstaligen en buitenlanders een uitdaging maar ook een opportuniteit.

AMBITIE 2: EEN DUURZAME REGIO

Doelstelling 3: Rijke landschappen en netwerken

Algemeen

- uitbouw op ruimtelijk vlak , mobiliteit, uitbouw blauw-groen netwerk,... worden best in een grensoverschrijdende context aangepakt; We moeten de opportuniteiten van de samenwerking binnen de Eurometropool optimaal benutten

Duurzaam verrijken

- Verrijken betekent dat we inzetten op **kwaliteit, diversiteit en zinvolle vermenging** . Een zinvolle vermenging van functies kan win-win situaties opleveren bvb. door gedeeld ruimtegebruik, maar ook op het vlak van logistiek, energie, transport,...

Blauw groene netwerk

- Blauw groen netwerk is **een drager** die verschillende maatschappelijke sectoren met elkaar verbindt: economische ontwikkeling , wonen, cultuur, biodiversiteit,..

- **Waterwegen** vormen een belangrijke **economische ader** en zijn een duurzaam transportmiddel. De economische potenties van de waterwegen (Leie en Kanaal) moeten beter benut worden. We moeten meer investeren in overslagpunten (bvb. loskade Alpro langs de Leie te Wevelgem)
- Zachte recreatie hoeft niet in conflict te komen met economische ontwikkeling (bvb. fietspaden langs loskades,..), maar kan de economische welvaart tonen, we moeten de economie doen beleven,..
- Corridors zijn belangrijk voor **biodiversiteit**. Hierbij mogen we niet enkel focussen op het gebied langs waterlopen maar ook op achterliggende gebieden.
- Bevestiging **Seine-Schelde project** als hefboomproject voor kwalitatieve ontwikkeling Leie en streek. Momenteel wordt enkel in Kortrijk gebruik gemaakt van potenties Leie

Hergebruiken, verdichten en verdunnen

- We moeten denken in kubieke meters ipv vierkante meters. **Kwalitatieve hoogbouw** moet mogelijk zijn
- **Reconversie van bestaande bedrijven en gebouwen** geniet de voorkeur op realisatie van nieuwe woonkavels en industrieterreinen. Wel moeten we grondreserves voorzien voor invulling op lange termijn.
- We moeten meer inzetten op **multifunctioneel ruimtegebruik** waarbij 'natuur en groen' samengaat met andere functies zoals recreatie, waterbeheersing,...).Voorstel om een experiment op te zetten om, in afspraak met Vlaanderen, creatief te zoeken naar methoden voor geïntegreerde aanpak van natuur, wonen, economie, ...
- Ook bedrijven moeten inventiever zijn om ruimte multifunctioneel in te richten
- **Publieke regie van gronden en panden** is belangrijke factor in kader van kwalitatieve reconversie overheden moeten creatief omgaan met eigendomsverwerving (bvb. gronden ruilen,..) om grote stedenbouwkundige projecten te realiseren.
- Renovatie is niet altijd meerwaarde, in sommige gevallen is afbraak en heropbouw aangewezen
- Bij reconversie dient de voorkeur te gaan naar een herinvulling van **wonen of economische bedrijvigheid**. Dit kan echter ook gericht zijn op creatie van **publieke ruimte** om zo linken te leggen tussen stadsdelen.
- We moeten de **kernversterking** bevorderen o.m. door vestiging van handelszaken en diensten
- Aanpassen plannen reconversie moet veel sneller gebeuren. Een **efficiënte overheid** is nodig.
- Voorstel voor het afsluiten van een **samenwerkingsovereenkomst** (met afspraken rond financiering) tussen stedelijke gemeenten en gemeenten die bewust kiezen voor open ruimtes, maar daardoor inkomsten derven. (inwoners uit stedelijke gemeenten maken immers gebruik van de open ruimtes)
- Ook **duurzame landbouw** (o.m. innoveren op milieuvriendelijke wijze,..) dient gestimuleerd met aandacht voor biodiversiteit en landschappelijke kwaliteiten

Duurzame mobiliteit

- We moeten voluit inzetten op een **regio-dekkend openbaar vervoersaanbod**. Tram of metro kunnen hiertoe bijdragen. (ook link leggen met de metro te Lille)
- Bij de uitvoering van **het ReKover project** moeten we o.m.
 - een visie ontwikkelen op streekniveau rond financiering, onderhoud, exploitatie,..
 - een mobiliteitstoets voorzien bij ontwikkeling nieuwe woonwijken, bedrijventerreinen,..
- Openbaar vervoer is ook een randvoorwaarde voor **economische ontwikkeling**. De bereikbaarheid van bedrijven voor jonge werkzoekenden is in de streek problematisch.
- De bezetting van de bussen mag niet enige criterium zijn voor uitbouw openbaar vervoer. Dit moet in een bredere context bekeken worden en de **sleutellijnen** moeten behouden blijven.
- Voor het openbaar vervoer is een **lussenstructuur** te verkiezen boven de huidige concentrische structuur waarbij alle buslijnen naar het station van Kortrijk gaan .
- We moeten het openbaar vervoer en het fietsverkeer stimuleren in het kader van het **woon-werkverkeer**.
(onderhoud fiets door bedrijf, fietsverhuur aan lagere prijzen,..)
- **Fietsverbindingen** moeten sterker aan bod komen in de mobiliteitsplannen;
- We moeten **allochtonen** meer vertrouwd maken met het openbaar vervoer en het fietsgebruik promoten.
- De uitbouw van het **trage wegen netwerk** is van kapitaal belang voor realisatie van een veilig, duurzaam en aantrekkelijk functioneel fietsnetwerk.
- Organisaties moeten meer **samenwerken** rond (privé)vervoer (bvb. ouderenvoorzieningen)
- De acties rond mobiliteit moeten in een **masterplan** gebundeld worden. RESOC kan hier een belangrijke rol vervullen om actoren samen te brengen, acties te bundelen en te faciliteren.

Publieke ruimte voor de gemeenschap

- Publieke ruimtes kunnen zorgen voor **kwalitatieve verdichting van ruimte** (bvb. opvangen tuinbehoefte,..)
- De publieke ruimte moet een **belevingswaarde** bevatten, wervend zijn en kansen bieden tot ontmoeting
- Ook inzetten op integratie **aspect water** bij aanleg openbare ruimte (bvb. Leie potenties voor wonen,..)
- De pleinen in de stad dienen omgevormd van oases van beton naar oases van groen

Inzetten op natuur en recreatie

- Gemeenten moeten **samenwerken** rond de uitbouw van groene zones op streekniveau
- We moeten niet alleen defensief ijveren voor natuurbehoud maar ook proactief inzetten op de **creatie van nieuwe natuur** (inclusief stedelijke natuur)
- Ook dient **meer promotie** gevoerd voor het huidige aanbod aan natuur en landschap.

Woonbeleid

- **Betaalbare gronden en betaalbaar wonen** moet een topprioriteit zijn! Goedkopere woningen in de steden zijn noodzakelijk wil men meer jongeren en jonge gezinnen kunnen aantrekken?.
- Om kwalitatieve huurwoningen te realiseren moeten we de eigenaars ondersteunen, huursubsidies door de overheid optrekken maar ook private immobiliënmarkt verplichten om bepaald % als huurwoningen op de markt te brengen.
- een goede **screening** van het **woonpatrimonium** is nodig met het oog op begeleiding van de bewoners
- Renovatie villa's kan overaanbod creëren van te grote woningen, gezien de gezinsverdunding. Beter is om **creatieve woonvormen** te stimuleren (kangoeroe- wonen, studentenhuisvesting,..)
- meer promotie voor het succesmodel van de **sociale verhuurkantoren** (SVK's)

Regionaal breedband netwerk

- project Leylab verder ontwikkelen als voorbeeld voor een regionaal breedbandnetwerk. Dit biedt ook opportuniteiten voor de zorgsector

Doelstelling 4: Energietransitie in de regio

Algemeen

- De **ambitie** moet **scherper** gesteld worden. We willen Klimaatneutraal zijn tegen 2050. Om deze ambitie te realiseren worden best concrete doelstellingen geformuleerd (bvb. zoveel % van de woningen moeten CO2-neutraal zijn tegen ...?)
- De regio moet **investeren in onderzoek** naar het impact van energie- en milieuvriendelijke maatregelen op sociaal, economisch en ecologisch vlak, niet enkel op korte termijn maar op lange termijn.
- De **aanpak** van het energithema moet **globaler** bekeken ism provincie en Eurometropool.
- De **kennisgedreven economie** is belangrijk voor energietransitie door bvb. ontwikkeling van nieuwe energietechnieken, uitbouw onderzoekscentrum voor hernieuwbare energie,. De regio kan zich profileren op vlak van energie-technologie en dit ism kennisinstellingen
- ook **mobilititeit** kan belangrijke bijdrage leveren tot energietransitie o.m. via versterking openbaar vervoer, regionaal fietsnetwerk, goederen- en personenvervoer via water, ontradend beleid voor autoverkeer,.

Energiebesparing

- maximale inzet op energiebesparing in **(sociale) woningen**
- initiatieven ontwikkelen om **gemeenschapsgevoel en kennisdeling** in wijken te bevorderen met het oog op info en stimulering energiemaatregelen en aanvraag subsidies.
- Inschakelen **sociale economie** om ecologische quick-wins in (sociale) huisvesting te realiseren
- Meer investeren in **nieuwe vormen van wonen** en leven (co-housing, co-working, co-ontspanning,..)

- Regeling uitwerken voor **eigenaars** voor stimulering energiezuiniger maken van huurwoningen
Eventueel afdwingen isolatie huurwoningen via energiecertificaat
- Als regio moeten we een sterkere samenwerking tussen stad/gemeenten en de projectontwikkelaars bevorderen. **PPS-constructies** moeten aangemoedigd worden
- Door renovatie oudere gebouwen in het stadscentrum kan ook pro-actief een leegloop vermeden worden.
- Nood aan **regionale bundeling** van initiatieven (energiesnoeiers, FRGE, bouwblokrenovatie,..)
- ook **bedrijven** dienen gestimuleerd tot energiebesparing en hierbij ondersteund om beschikbare technieken maximaal te gebruiken.

Meer hernieuwbare energie

- Inzet op ontwikkeling **warmtenetwerken** in het kader van warmterecuperatie waardoor groene energie kan opgewekt worden (bvb. warmteproductie IMOG,...)
- Decentralisatie energieproductie wordt best collectief aangepakt op streekniveau
- Opwekken decentrale energie vraagt ook aanpassing van de wijze van **stedenbouw**
- Een **ruimtelijke aftoetsing** voor de ontwikkeling hernieuwbare energie is noodzakelijk. Wildgroei van windmolens dient vermeden. Er dient een **regionaal masterplan** en referentiekader opgemaakt mbt investeringen in windturbines.
- Inzetten op **collectivering van lokale (pilot)projecten** met **participatie van bewoners** o.m. via oprichting coöperatieven (bvb. windenergie, waterretentie, klimaatneutrale woonwijk,...)
- Ook het hergebruik van **afvalwater** als energiebron dient meegenomen. Vlakwa kan hier rol in spelen.
- We moeten ook meer inspanningen doen voor **energieopslag** (warmtepompen, batterijen,..)
- Meer inzetten op **groepsaankopen van groene energie**

Energiearmoede bestrijden

- Bestaande energiemaatregelen ook meer promoten naar de **kansengroepen**
- Er is een **bundeling** van krachten nodig om de energiearmoede **geïntegreerd** aan te pakken
- Mensen met een budgetmeter vallen uit de boot bij groepsaankopen

Lokale besturen verhogen ambitie

- Gemeenten moeten voorbeeldrol vervullen en meer **energiebesparende maatregelen** durven nemen (naast renovatie openbare gebouwen, ook laadpunten voorzien voor elektrische wagens en fietsen)
- Gemeenten moeten rol blijven vervullen om hun inwoners aan te zetten tot energiebesparing

AMBITIE 3: EEN WARME REGIO

Doelstelling 5: Een creatieve regio die open staat voor de wereld

Algemeen

- Een sterkere **precisering** van wat onder cultuur en creativiteit begrepen wordt is nodig
- **multiculturaliteit en diversiteit** zijn belangrijke aspecten die ontbreken in de tekst
- De titel dekt de lading niet, want titel suggereert dat regio zich moet laten inspireren door andere regio's, landen en werelddelen

Cultuur als economische en sociale hefboom

- We moeten inzetten op culturele sterktes van de regio en **regionale samenwerking** bevorderen
- De samenwerking tussen **kunst en bedrijven** en hun werknemers dient bevorderd omdat dit opportuniteiten biedt voor de economische ontwikkeling en tewerkstelling
- Cultuur is belangrijke factor om **aantrekkingskracht** van stad tav jongeren te verhogen
- cultuur is de aanzet voor **groei toerisme** in de regio
- Ook aandacht voor **erfgoed** (immaterieel en materieel). Deze kunnen de regionale identiteit ten goede komen en in noverende cultuurprojecten inbedden in een regionaal historisch verhaal.
- Ook samenwerking met Lille en Doornik in kader **Eurometropool** is belangrijk (bvb. NEXT)

Cultuur en sport voor iedereen

- Stimuleren **sport** dient expliciet opgenomen in de doelstelling. Sport en beweging zorgen voor sociale cohesie en kans tot ontmoeting. Er zijn ook reeds initiatieven om mensen met laag inkomen aan te zetten tot sporten door prijsvermindering.
- Cultuur moet **laagdrempelig en veelzijdig** zijn en mag niet elitair zijn
- Gesubsidieerde initiatieven moeten meer **vraaggestuurd** werken en niet enkel cultuur met grote C promoten. **Volkse cultuurproducties** moeten eveneens aan bod komen.
- Aandacht gaat te vaak naar gebouwen/infrastructuur maar soms te weinig naar de werking. Het is belangrijk om voor cultuur een **draagvlak** te creëren bij de buurt en in de brede regio
- Het is een grote uitdaging om **allochtonen** te betrekken bij cultuur en sport.
- Tevens is er nood aan lichte, laagdrempelige sportinfrastructuur in de **openbare ruimte** (bvb. sportpleintjes in een park,...). Daarbij kan ook verantwoordelijkheid gegeven worden aan de buurt.
- Ook **sociaal artistieke initiatieven** waarbij professionelen samenwerken met amateurs en met mensen in armoede hebben hun nut bewezen en moeten zeker verder ondersteund worden.
- **Lokale besturen** hebben een belangrijke opdracht om een veelzijdig en laagdrempelig en betaalbaar vrijetijdsaanbod uit te bouwen met maximale participatie van de burgers.
- Regio moet zich ook profileren als **topsportregio** in watersport wat veel nieuwe initiatieven kan genereren: olympisch bad, voorzieningen langs waterlopen (link met Blauw-Groen Netwerk,...)

Onderwijs

- onderwijs moet meer aandacht besteden aan **creatieve vorming** van in het kleuteronderwijs.
- We moeten **deeltijds kunstonderwijs** stimuleren (geen verdubbeling inschrijvingsgeld)
- Er is nood aan **een opleiding hoger kunstonderwijs** in de regio. Een dergelijke opleiding zal de aantrekkingskracht van de regio verhogen en bovendien de relatie tussen kunst en economie versterken.

Een sterk merk voor de regio

- **Design** spreekt slechts een kleine groep mensen aan. Er dient gewerkt aan een draagvlak bij de bevolking voor design. Belangrijk is om initiatieven zoals Budafabriek, Buda-Libre naar ruimere bevolking te brengen.
- Industrieel design is economisch belangrijk en heeft ook ondersteuning nodig, doch dit situeert zich op een ander niveau. Ook het 'branden' van design is vooral nuttig op economisch gebied.
- Design slaat niet aan. We moeten vooral het **creatief ondernemerschap** ondersteunen. De term "**Valley of Creation & Innovation**" dekt beter de lading.
- We missen in de streek een trekpleister, een naam voor de regio, een symbool voor de streek

Krachten bundelen voor evenementen met uitstraling

- Regio moet inzetten op aantal geselecteerde **topevenementen met sterke internationale uitstraling**. Voorkeur gaat naar inzet op bestaande initiatieven met bredere uitstraling. Een **multifunctionele infrastructuur** zou dit kunnen aanwakkeren (bvb. Sportarena in Lille)
- Regio heeft nood aan **één cultuurbelevingsmoment** voor de ganze streek dat vanuit verschillende invalshoeken en met verschillende actoren wordt aangepakt .
- Grote evenementen zoals musicals komen niet naar onze regio.

Beter kalendermanagement

- Dit geldt niet enkel voor cultuur maar ook voor sport, avondonderwijs,.
- Een **sterker promotie en communicatie** van het cultureel aanbod is noodzakelijk.

Krachten bundelen voor een creatieve omgeving

- **Partnerships** met actoren uit verschillende sectoren zijn een meerwaarde.
- We moeten streven naar grotere **combinatie van cultuur met sport, jeugdwerking, buurtwerking** en ook de link met het ondernemerschap leggen
- In de regio is er **een sterk verenigingsleven** (jeugd, sport, socio-cultureel, natuur,..) Dit menselijk kapitaal leent zich perfect voor creatie. Door het stimuleren van kruisverbanden tussen verenigingen met onderwijs, bedrijfsleven,.. kunnen nieuwe creatieve initiatieven ontstaan. **Creativiteit genereren** in alle sectoren vergt een gedegen leiderschapsklimaat en opleiding.
- Creativiteit in bedrijven/organisaties vraagt tijd en marge, vrijheidsgraad van de job is bepalend.

Naar buiten!

- Bevestiging dat cultuur niet tot cultuurhuizen mag beperkt zijn maar naar bevolking moet gebracht worden.

Doelstelling 6 : kwaliteitsvolle zorg door meer samenwerking

Algemeen

- Zorg niet beperken tot gezondheidszorg, bevat ook gehandicaptenzorg, kinderopvang, ... en er moeten linken gelegd worden met buurtwerk, onderwijs,..

Zelfzorg en zorg op maat voor alle inwoners

- Bij zorg moet de **mens centraal** staan, niet de structuren
We moeten werken op twee niveaus:
 - Basiszorg dicht bij de mensen;
 - specialisatie op regionaal niveau.
- Mensen moeten langer thuis kunnen blijven wonen, daarvoor is er een sterkere inzet op **zelfzorg** nodig o.m. door gezondheidspreventie?;; . **Empowerment** van mensen is hiervoor zeer belangrijk om hen sterker en weerbaarder te maken en om zelf verantwoordelijkheid op te nemen.
- Promoten van zelfredzaamheid mag echter geen verborgen besparing zijn
- **Mantelzorgers** ondersteunen is belangrijk. Hoe gaan zij thuis om met zieke, oudere, geesteszieke,..?
- **Vrijwilligerswerk** dient gestimuleerd. Vrijwilligerswerk kan bijdragen tot zorg, bvb. binnen maatschappelijk netwerk van een wijk, de buurt,... Mensen hebben ook de verantwoordelijkheid om voor mekaar te zorgen
- Het **zorgnetwerk in de onmiddellijke omgeving** dient versterkt, niet alleen voor ouderen, ook voor jongeren of andere kwetsbare groepen.
- Om preventie te stimuleren is ook samenwerking met scholen en bedrijven noodzakelijk.

Nood aan zorgstrategische visie

- Akkoord met zorgstrategische visie als breed kader voor initiatieven, maar deze mag **niet dwingend** zijn.

Samenwerking versterken

- Er zijn reeds veel initiatieven voor samenwerking en **uitbouw zorgnetwerken** , maar deze moeten verder versterkt worden. Bvb. Zo heeft ieder woonzorgcentrum zijn eigen wachtlijst en moet iedere oudere zich op meer dan één lijst inschrijven. We moeten komen tot één wachtlijst per regio
- Ook **solidariteit tussen de generaties** op het vlak van zorg dient gestimuleerd (bvb. leesles in school door bejaarden, muzische activiteiten door kinderen bij bejaarden,..)
- Vlaamse verkokering staat samenwerking in de zorg nog vaak in de weg
- Er is nood aan **(digitaal) forum** om **info over patiënt** bijeen te brengen en uit te wisselen tussen huisarts, zorginstelling en familie
- Verzuiling maakt het nog steeds moeilijk om samen te werken rond bepaalde thema's

Vermaatschappelijken van de zorg

- Bezorgdheid dat vermaatschappelijking zorg vooral ingegeven is vanuit financiële overwegingen
- Vermaatschappelijking van de zorg biedt opportuniteiten om **over de sectoren heen samen te werken** (verbinding ouderenzorg-gehandicaptenzorg-geestelijke gezondheidszorg)
- Voorstel om **problematiek eenzaamheid** in kaart te brengen en dan via geïntegreerde projecten aan te pakken. (buren voor burenen,..)

Meer toegankelijke en betaalbare zorg

- Pleidooi voor oprichting **wijkgezondheidscentra**. Deze centra werken multidisciplinair en brengen met zich dat zorg dicht bij de mensen komt en de toegankelijkheid van de zorg versterkt wordt.
- **Buurtwerking** is belangrijke **hefboom** voor sociaal engagement en betrokkenheid van mensen. we moeten nabijheid op buurtniveau organiseren vanuit bottom-up benadering.
- Zorg zal maar kunnen **betaalbaar** gehouden worden als er veel meer samenwerking is tussen de actoren en de zorg beter (rationeler) georganiseerd wordt

Sterke partnerschappen voor woonzorg

- We moeten voluit gaan voor **thuiszorg en woonzorg**, opdat mensen zo lang mogelijk in vertrouwde omgeving kunnen blijven wonen. Woonzorg verder uitbouwen veronderstelt:
 - Aanpassing van bestaande woningen;
 - Op touw zetten van experimenten met nieuwe woonvormen waarin zorgaspecten geïncorporeerd zijn (assistentiewoningen, ...), indien mogelijk ook in de eigen buurt
- Een woonzorgcentrum mag geen geïsoleerd complex zijn., maar moet maximaal **geïntegreerd** worden in het sociaal weefsel. (integratie met kinderdagverblijf, collectieve tuin, fietsdoorgang, buurtwinkel, diensten,..) Dit zal ook ruimtelijke consequenties hebben.
- Om **levenslang wonen** te stimuleren dient de woningbouw afgestemd op de zorgbehoeften (zie geslaagd experiment in Wervik).
- Daarnaast dient meer aandacht besteed aan **thuisloosheid en mensen in crisissituatie**

Zorginnovatie en zorg economie

- Er moet link gemaakt worden tussen **kenniseconomie en zorginnovatie**.
- ICT kan belangrijk hulpmiddel zijn opdat mensen zo lang mogelijk thuis kunnen blijven wonen.
- **E-health** dient verder uitgebouwd ism het MIC en thuisverpleegkundigen
- Sociale aspecten ook in rekening brengen bij ontwikkeling en implementatie van zorgtechnologie
- Voorstel om **regionaal zorgfonds** op te richten voor financiering innovatieve projecten op gemeentelijk en regionaal niveau.
- Er is een **betere match** nodig van de **technologische innovaties** in de bedrijfswereld en de toepassingen in de **zorgverlening**
- Zal de zorg economie **betaalbaar** zijn voor iedereen, ook voor de kwetsbare groepen?
- Ook **sociale innovatie** is belangrijk op het vlak van welzijn, armoedebestrijding en zorg

Uitdagingen voor personeel en opleiding

- Een **betere promotie van opleidingen in de zorg** is noodzakelijk om grotere instroom in zorgberoepen te realiseren, wat nodig zal zijn gezien personeelstekorten op vandaag en in de toekomst
- we moeten creatief zoeken **naar taaksplitsing bij de zorgkundigen**, waardoor er ook mogelijkheden ontstaan voor tewerkstelling van kansengroepen

Andere aanvullingen/bemerkingen

- sterke inzet voor **betaalbare kinderopvang** o.m. in kader tewerkstelling, aantrekken jonge gezinnen,...
- Er is een tendens tot **privatisering en commercialisering** van de zorg. Hoe staan we daartegenover?
- Het voorstel voor gezondheidstoets wordt niet algemeen aanvaard. Verbreding naar welzijn is wenselijk.